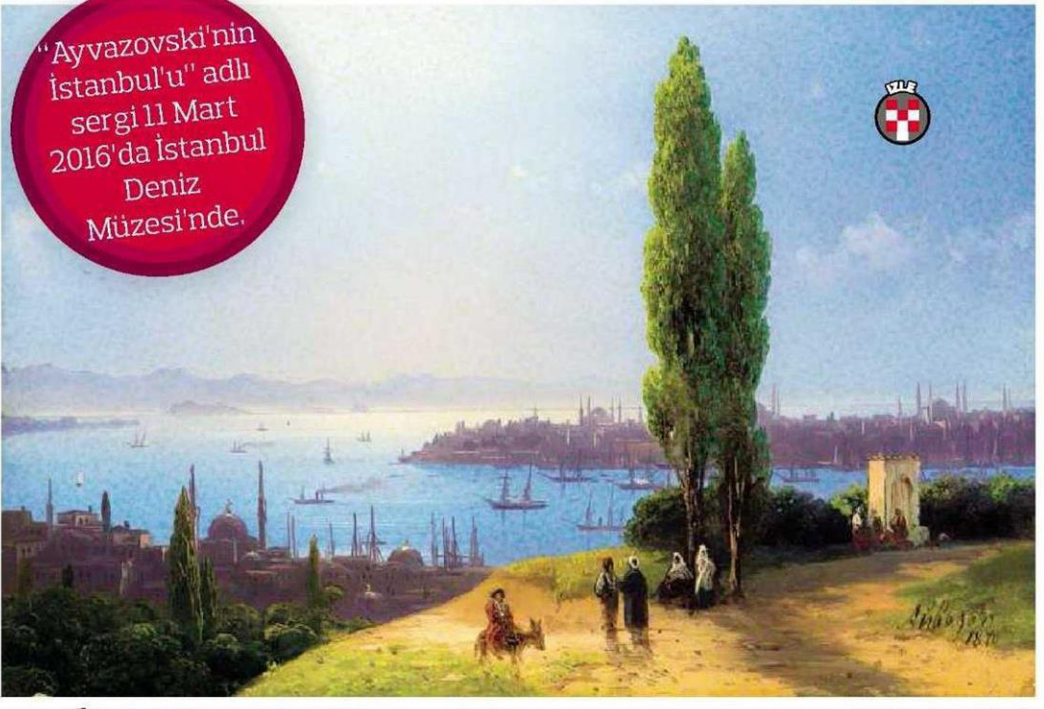

"Ayvazovski'nin İstanbul'u" adlı sergi 11 Mart 2016'da İstanbul Deniz Müzesi'nde.

FOTOĞRAFLAR: M. EMİN DEMİREZEN

HT DOKUN VIDEO: METE AKER

'HTDokun gibi tabloları canlandırdık'

Ermenistan, Amerika, Rusya'dan sonra Türkiye'de Ankara'da açılan "Ayvazovski'nin İstanbul'u" sergisi İstanbul'a da geliyor. Bu sefer Rus ressamın tablolarını hem izleyecek hem de onlara dokunacaksınız! Hatta sergiye gitmeden önce küçük bir bölümüne HTDokun'dan da dokunabilirsiniz

Mehmet Emin DEMİREZEN

İstanbul'un tepesine eğreti kurulmuş bir şövale, karşısında dalgın dalgın düşünen bir adam. Pantolonuna biraz önce gökyüzünü boyadığı mavi boya fırçasının ucundan damlıyor ama hiç oralı değil; bir Haliç'e bakıyor heyecanla, bir yarım kalmış tablosuna... Sonunda denizin çok sakin olduğunu düşünerek birkaç yelkenli ekliyor, biraz kıyıya biraz da ortaya... Bu gür sakallı, uzun boylu ressamın adı Ivan Ayvazovski. Dünyanın birçok köşesini görmüş, resmetmiş olmasına rağmen onu İstanbul ve Marmara Denizi kadar hiçbir kent etkilememiş. Abarttığımı düşünüyorsanız Ayvazovski'nin İstanbul'u resmettiği onlarca tabloyu görmelisiniz. Onları bir arada bulamazsınız ama çok yakında bir kısmı dijital olan "Ayvazovski'nin İstanbul'u" sergisinde keşfedebilirsiniz! Bu fikrin sahipleri Boyut Yayın Grubu Genel Yayın Yönetmeni Bülent Özukan, projenin sanat yönetmeni Murat Öneş ve müziği ile projeye dahil olan dünyaca ünlü piyanist, besteci Anjelika Akbar ile Ayvazovski'nin İstanbul'unu konuştuk.

■ Neden Rus bir ressamın İstanbul'unu seçtiniz?

Bülent Özukan: İstanbul çok uzun asırlardan beri bir cazibe merkezi. Seyyahlar, diplomatlar, yazarlar, şairler, müzisyenler için... Biz de bu sefer İstanbul'u içeriden değil, dışarıdan bir gözle tanıtmak istedik ve Ayvazovski'yi seçtik. O, İstanbul'a âşık bir ressam. Ayvazovski'nin 200'den fazla İstanbul tablosu var. Dünyada şimdiye dek İstanbul hakkında bu kadar tablo yapmış bir ressam yok. Ayvazovski 135 ülke gezmiş, oralarda sergiler açmış ve o kentlerin tablolarını yapmış ama "İstanbul'dan daha muhteşem bir şehir görmedim. Beni oradan daha fazla etkileyen bir şehir olmadı" diyor.

■ Ayvazovski'nin eserleriyle İstanbul hakkında neleri keşfediyoruz?

B.Ö.: Ressamın hiç görülmemiş İstanbul konulu eserlerine ulaştık. Her tablodaki binanın topografik bilgilerini çıkardık. Bazı tablolarının hayal mahsulü olduğunu tespit ettik. Beyazıt'taki Yangın Kulesi'ni cami gibi çizmiş mesela...

'HTDOKUN'DAN YOLA ÇIKTIK'

■ Dijital ortama taşınmanızdaki amaç neydi? Nasıl bir teknik kullandınız?

B.Ö.: Sizin gazetenizin "kâğıda dokun canlansın" projesi var. Dünya değişiyor, medya değişiyor, gazetenin tanımı değişiyor... Biz de sizin yaptığınız nefis iş HTDokun gibi "kâğıda dokun canlansın"dan yola çıktık ve dijitalleştirdik.

Murat Öneş: Ayvazovski ufak tefek

biri olmasına rağmen kendinden büyük boyutlarda deniz resimleri üzerine çalışmış... Bence büyük tabloların etkisi daha fazla. Biz de özel bir teknikle eserleri daha fazla büyüterek insanların içine girmesini sağlamaya çalıştık. Günümüzün sanatı nasıl olur? Yani teknoloji ile Ayvazovski eserlerini harmanlamaktan bahsediyorum; animasyon, ses, ışık, müzik...

■ Bu noktada sevgili Anjelika Akbar dahil oldu sanırım?

M.Ö.: Öyle... Dedik ki "Bu projede müziğin de olması lazım ve o tablolarındaki dalgaların canlanması lazım."

■ Bu projeye katılmanızda sanat yönünü bir kenara bırakırsak kişisel sebepler de var mı?

Anjelika Akbar: Birçok faktör etkili oldu. Öncelikle İstanbul'u seviyor olmam ve Ayvazovski'ye karşı özel bir ilgimin olması... Sovyetler Birliği'nde doğdum ve her bir Sovyetler Birliği vatandaşı gibi Ayvazovski'ye hayranlığım vardı. Hatta benimki biraz daha fazlaydı... Çocukluğumdan beri astım hastasıyım; deniz kıyısına gitmem yasaktı. Denizi çok seviyordum. 2 yaşındayken Ayvazovski'nin tablolarıyla tanıştım. Girdiğim yegâne deniz, Ayvazovski'nin tablolarındaydı. Beni inanılmaz coşturuyordu.

■ Ayvazovski'nin denizi sizde nasıl bir müzikal his uyandırdı?

A.A.: Mutlak bir kulağım var ama ben sesleri renkli algılıyorum. Tuşlara bastığım zaman her birinin arkasında hayali bir renk paleti var. Aynı zamanda bir tabloya baktığımda müziğini de duyuyorum. Proje gelir gelmez kabul ettim. Çünkü hayatım boyunca sanki bu projeye hazırlanıyordum. Bu projeye ruhum ile kalbimin bir nevi buluşması oldu.

■ Eserlerin bulunma aşamasında ilginç anılar yaşandı mı?

A.A.: Andreas Robel ile bir röportaj yapmıştık Türkiye'de. Bunu okuyan Ayvazovski âşığı bir şahıs bize mektup yazarak elinde Ayvazovski'nin orjinal tablolarının varlığından bahsetti. Bu tabloların kopyalarını bizimle seve seve paylaşacağını dile getirdi ve bu şekilde Ayvazovski'nin bilmediğimiz tabloları elimize geçti.

'Ayvazovski'nin torunu teşekkür etti'

■ Bu sergi için neler yapıldı?

A.A.: Ayvazovski için birçok şehre gittik ve onu tanıttık; Ankara, Kırım, New York, Erivan gibi... Erivan'a 1915'in 100. yılında gittik. Şehrin her bir yanında "1915'i unutma" afişlerinin olduğu zamanda biz Türkler, "Ayvazovski'nin İstanbul'u" afişlerini asabildik. İnsanlar bize teşekkür etti. Hatta verdiğimiz konsere Ayvazovski'nin torunu geldi.

■ Yani bu projelerin birleştirici bir yanı var...

A.A.: Öyle. Halklar hiçbir zaman savaşıyor. Savaşan hep siyaset ve siyasetçiler. Bugünkü ortamda Rusya ile bir kriz varsa, Ermenistan ile aşıl原因mayan bir sınır varsa Ayvazovski gibi kültürel projeler sınırları da, uçakların düşmesini de unutturacak yegâne şeylerdir.

